

Steinkjerleksikonet som digital lokalhistorisk praksis

Et kunnskapskretsløp for dokumentasjon, formidling og felles hukommelse

Steinkjerleksikonet kan forstås som et digitalt lokalhistorisk kunnskapskretsløp. Utgangspunktet er lokale spor: personer, steder, bygninger, virksomheter, institusjoner, hendelser, bilder, minner, dokumenter og små detaljer som til sammen bærer lokalsamfunnets historie.

Gjennom faglig og redaksjonelt arbeid blir dette stoffet samlet, vurdert, strukturert og satt inn i sammenheng. Den digitale infrastrukturen gjør kunnskapen søkbar, koblingsbar, oppdaterbar og tilgjengelig. Brukerne kan lese, bruke, korrigere og supplere.

Slik framstår Steinkjerleksikonet som en levende lokalhistorisk kunnskapspraksis – et system som dokumenterer, formidler og videreutvikler lokalsamfunnets historiske hukommelse.

Det særegne ligger i samspillet mellom innhold, arbeidsform og teknologi. Steinkjerleksikonet gjør lokal kunnskap felles ved å omdanne spredte lokale spor til søkbar, kvalitetssikret, korrigierbar og viderebrukbar kunnskap.

Steinkjerleksikonet som digital lokalhistorisk praksis

Hovedgrep: lokalhistorisk praksis forstått som et kunnskapskretsløp



Lokale spor blir til felles kunnskap gjennom dokumentasjon, bearbeiding, digital struktur og revisjon.

Fra ting til praksis

Steinkjerleksikonet kan beskrives som database, nettsted og artikkelsamling. Den mest fruktbare forståelsen ligger likevel i å se hvordan disse elementene inngår i en større praksis.

Kjernen er kunnskapsprosessen: fra lokale opplysninger og spor, via faglig og redaksjonell bearbeiding, til digital tilgjengeliggjøring, bruk, innspill og revisjon.

I denne prosessen virker flere dimensjoner sammen:

- Lokalhistorisk dokumentasjon gir innholdet.
- Faglig kompetanse gir vurdering og presisjon.
- Redaksjonell praksis gir form og kvalitet.
- Digital teknologi gir struktur, søkbarhet og tilgjengelighet.
- Interaktivitet gir mulighet for korreksjon og medvirkning.
- Bruk og viderebruk gir kunnskapen ny verdi.

Steinkjerleksikonet kan derfor beskrives som en lokalhistorisk kunnskapsinfrastruktur i bevegelse. Her blir samtid, nær fortid og eldre historie registrert, ordnet, vurdert, revidert, digitalt strukturert, kommentert, korrigert og gjort tilgjengelig – både for dagens brukere og som grunnlag for framtidig historisk arbeid.

Fire hoveddimensjoner i kunnskapskretsløpet

Steinkjerleksikonet kan forstås gjennom fire hoveddimensjoner: råstoffet, praksisen, infrastrukturen og nytten.

Råstoffet er de lokale sporene: personer, steder, bygninger, virksomheter, hendelser, institusjoner, bilder, minner, dokumenter, årstall og stedsnavn. Mye av dette er sårbart. Det kan være spredt i avisnotiser, private fotoalbum, offentlige dokumenter, jubileumsbøker, muntlige minner og lokale tradisjoner. Når det samles og struktureres, kan det bevares, gjenfinnes og brukes videre.

Praksisen er arbeidet som gjøres med innholdet. Opplysninger samles, vurderes, kontrolleres, dateres, avgrenses, settes i sammenheng og formuleres i en leksikalsk form. Dette er kunnskapsarbeid. Her ligger kildekritikken, metodebevisstheten, begrepsbruken, redaktøransvaret og formidlingskompetansen.

Infrastrukturen gjør kunnskapen operativ. Den digitale databasen, søkefunksjonene, lenkene, kategoriene, bildene, publiseringsløsningen og den tekniske stabiliteten gjør at kunnskapen kan finnes, kobles, revideres, sikres og brukes på nytt. Teknologien er dermed en del av kunnskapens praktiske vilkår.

Nytten oppstår når kunnskapen tas i bruk. For folk flest gir leksikonet raske oppslag og lokalhistorisk orientering. For historielag, skoler, journalister, slektsgranskere, forvaltning og andre kunnskapsbrukere gir det et dokumentert og gjenfinnbart grunnlag. For lokalsamfunnet som helhet fungerer det som en felles hukommelse. For framtidig lokalhistorisk arbeid gir det kilder, struktur og sammenhenger å bygge videre på.

Lokal kunnskap som felles ressurs

Kunnskapskretsløpet viser hvordan lokale spor blir til felles kunnskap gjennom dokumentasjon, faglig praksis, digital infrastruktur, formidling, interaktivitet og revisjon.

Steinkjerleksikonet dokumenterer hva som finnes og hva som har skjedd. Det strukturerer opplysninger slik at de blir etterprøvbare og gjenfinnbare. Det setter lokale fenomener inn i historiske sammenhenger. Det oppdaterer kunnskapen når nye opplysninger kommer til. Det sikrer kunnskapen gjennom en teknisk løsning som gjør den tilgjengelig, søkbar og vedlikeholdbar. Og det åpner for at brukerne kan bidra med rettelser, presiseringer, spørsmål og nye spor.

Slik sett er Steinkjerleksikonet **en kontinuerlig måte å arbeide med lokal kunnskap på**. Det fanger opp det store og det små, det offisielle og det hverdagslige, det gamle og det nylig hendte.

Steinkjerleksikonets særpreg ligger i at lokalhistorien struktureres som søkbar, koblingsbar, korrigierbar og videreutviklingsbar kunnskap.

Det gjør historien søkbar før den er blitt fjern. Det gjør samtiden lesbar som framtidig fortid. Og det gir lokalsamfunnet en felles hukommelse som kan finnes, prøves, korrigeres, oppdateres og leve videre.